

EDİRNE'DE ÇOCUK NÜFUSU: ENDİŞELER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Türkiye'de 2022 yılı verilerine göre canlı doğan bebek sayısı 1 milyon 35 bin 795 olurken, doğurganlık hızı da 1.62 olarak gerçekleşmişti. Toplam doğurganlık hızının en yüksek olduğu il 2022 yılında 3,59 çocuk ile Şanlıurfa olurken bu illeri, 2,94 çocuk ile Şırnak, 2,62 çocuk ile Mardin izledi.

Edirne'nin 2022 yılı doğurganlık hızı ise 1.31 olarak gerçekleşmişti. Yine 2022 yılı verilerine göre Edirne'nin kaba doğum hızı da binde 8.6'dır. Edirne her iki doğum hızı verisine göre Türkiye ortalamasının altında kalmaktadır. Bu bağlamda, Edirne'nin Güneydoğu ve Doğu bölgelerinden hızlı göç alan bir kent olduğu da unutulmamalıdır.

Bu bağlam da, 2023 yılı TÜİK istatistiklerine göre de Türkiye nüfusunu oluşturan çocuk sayısı 22.206.034'dır. Bu veriden anlaşılacağı gibi nüfusunun %26'sını çocuklar oluşturmaktadır.

Birleşmiş Milletler tanımına göre 0-17 yaş grubunu içeren çocuk nüfus, 1935 yılında toplam nüfusun %45'ini oluştururken, bu oran 1990 yılında %41,8 ve 2023 yılında %26,0 olarak gerçekleşmiştir. Avrupa Birliği (AB) üyesi 27 ülkenin toplam nüfusunun çocuk nüfus oranları incelendiğinde, 2023 yılında çocuk nüfus oranının AB ortalaması %18,0 olduğu görülmektedir. AB ülkeleri içinde en fazla çocuk nüfus oranına sahip olan ülke %23,4 ile İrlanda olup en düşük olduğu ülke ise %15,1 ile Malta'dır.

Türkiye'de 15-17 yaş grubundaki erkek çocuk istihdam oranı 2004 yılında %20 iken 2023 yılında bu oran %28,8 olmuştur. Kadın çocuklarımızda ise 2004 yılında bu oran %11,6 iken 2023 yılında %9,9 olarak gerçekleşmiştir. Eğitim çağında olması gereken çocukların istihdamda olması da düşündürücü değil midir?

Ülkemizde çocuk yoksul oranı 2023 verilerine göre %31,35'dir. Eğitim ve istihdamda gözükmeyen 15-17 yaş grubundaki erkek çocuk oranı ise %7,7 olup kız çocuk oranı da 10,4'dür. Eğitim ve istihdamda gözükmeyen bu yaş grubu çocuklarımız nerededir? Bilinmiyor...

Edirne'yi 2023 yılı verileriyle incelediğimizde ise 419.913 olan kent nüfusumuzu oluşturan çocuk sayısı 73.596'dır. Bu veriler ile Edirne nüfusunun %17,5'ini çocuk nüfusu oluşturmaktadır. Edirne, Türkiye geneli ortalamasına göre çocuk nüfusunun en düşük il sıralamasında %17,5 ile ikinci sırada yer almıştır.

Edirne 2022 yılında 2.803 çocuk (1-17 yaş) göç alırken, 2.388 göç vermiştir. 2023 yılında ise göç alan çocuk sayısı 3.177'e yükselirken, göç veren çocuk sayısı 2.262 olmuştur.

Edirnelilerin çocuk doğurma oranının düşük olması, Edirne'ye göçün hızlı bir şekilde ilerlemesi ilerideki nüfus yapısını değiştireceği, kentin sosyal ve kültür yapısında değişikliklere yer vereceği bilinmelidir. Kent kültürü ve kentlilik bilinci korunmalı ve geliştirilmelidir.

Yarınımızın teminatı dediğimiz çocuklarımıza iyi bir eğitim verebilmemiz için ülkemizin okullaşma oranı önemlidir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2022-2023 öğretim dönemi örgün eğitim istatistiklerini incelediğimizde eğitim seviyesine göre 5 yaş net okullaşma oranı %85, İlkokul (1-4 sınıf) 93,8, Ortaokul (5-8 sınıf) 91,2, Ortaöğretim (9-12. Sınıf) 91,7 olduğu görülmektedir.

Edirne ili 3. düzey ve eğitim seviyesine göre okullaşma oranını incelediğimizde ise 5 yaş net okullaşma oranının 95,13, İlkokul 94,57, Ortaokul 92,66, Ortaöğretim 89,10 olduğu görülmektedir.

2023-2024 eğitim-öğretim dönemi itibarıyla Edirne'de 276 okul ve kurumda 56.645 öğrenci eğitim-öğretim faaliyetlerinde bulunmaktadır. Yine milli eğitim bakanlığının 3. düzeye göre taşınmalı ortaöğretim yapılan öğrenci sayı verilerine göre Edirne'de taşınılan merkez okul sayısı 48, taşınan ortaöğretim öğrenci sayısı da 1.866'dır. Edirne'de ilkokul ve ortaokul düzeyinde derslik başına 16 öğrenci düşerken, ortaöğretimde 15, genel ortaöğretimde 17, mesleki ve teknik ortaöğretimde de 13 öğrenci düşmektedir. Edirne merkez ilçedeki yeni yerleşim bölgelerinde yetersiz olan okul sayısının bir de deprem riski nedeniyle yıkılan okulların eklen-

mesi çocukların sağlıklı bir eğitim-öğretim dönemi geçirmelerini engellemektedir.

TÜİK'in 2022 yılı istatistiklerine göre Edirne merkez ve ilçelerinden toplam 10 Halk Kütüphanesi yer almaktadır. Edirne'de Halk Kütüphanelerini kullanan çocuk sayısı 2019 yılında 114.678 iken, 2021 yılında bu sayı 28.433'e düşmüştür. Bu sayının düşmesinin nedenlerinden biri de Edirne Halk Kütüphanesinin yıkılması ve yerine hâlâ bir kütüphane yapılamamasıdır. 28 mahallenin 27'sinde kütüphane yoktur. Okul kütüphanelerinin de sayılarının parmakla gösterilir düzeyde oluşu çocukların kitapla buluşmaları ve okuma alışkanlığı kazanması, araştırma yöntemleriyle gelişmeleri mümkün olamamaktadır.

Kitap ve kütüphanelerle buluşamayan çocuklar, suça sürüklenmekte ve dolayısıyla suça sürüklenen çocukların sayıları artmaktadır. TÜİK verilerine göre Türkiye'de 2015 yılında suça sürüklenen çocukların toplam sayısı 133.662 iken bu sayı 2022 yılında 206.853'e yükselmiştir. Suç sayısının en yüksek olduğu suç türü 78.268 ile yaralamadır. İkinci sırayı 52.084 ile hırsızlık gelmektedir. Cinsel suçlar sayısı da 7.874'dir. Çocuklarımız ancak okuyarak, araştırarak, öğrenecek ve kendilerini geliştireceklerdir. Çocuklarımızın bilgi dünyası ile buluştuğu ve sosyalleştiği alanlar kütüphanelerdir.

Mustafa Kemal Atatürk ve Silah Arkadaşları 23 Nisan 1920 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisini düşman işgali altında olan topraklarımızı Misak-ı Milli sınırları çerçevesinde siyasi, mali ve ekonomik bağımsızlığa kavuşturmak amacıyla kurmuş, milli egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletinde olduğunu bildirmiştir.

M. Kemal Atatürk'e göre "Çocuklar" bir milletin geleceğini ifade etmektedir. İşte bu nedenle 23 Nisan'ın Çocuk Bayramı olarak kutlanması 23 Nisan 1927'de Atatürk'ün himayesinde başlamış ve değişik adlarla kutlanarak bugünlere gelmiştir.

Ülkemizin geleceği olan çocuklarımızın 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Kutlu Olsun...

Dipnotlar:

1-<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Cocuk-2023-53679&dil=1>

2-Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim -2022/2023.- Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, s.4

3-Edirne Milli Eğitim Müdürlüğü https://edirne.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2024_01/17113453_20232024resmiokul_kurum_sayilari.pdf

4-A.g.a.e. s.;220

5-TÜİK-Halk Kütüphaneleri Çocuk kullanıcı sayıları verileri.